

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2024 ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Γ' ΕΠΑ.Λ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1. α) Ο αρθρογράφος στην τελευταία παράγραφο καταλήγει σε συγκεκριμένα συμπεράσματα σχετικά με τα οφέλη του βιβλίου. Αρχικά, αναφέρει πως το βιβλίο, παρά την αδιαμφισβήτητη αξία και συνεισφορά του στον άνθρωπο δεν συνιστά πανάκεια για κάθε δυσκολία, καθώς αυτόν τον ρόλο διαδραματίζει η ίδια η ζωή. Ωστόσο, το βιβλίο κατέχει αναμφίβολα τη θέση καθοδηγητή, συμβάλλοντας στην αντιληπτική ικανότητα, στην ευθυκρισία κι στις ορθές αποφάσεις, λειτουργώντας ως πυξίδα.

A1. β) Στην τελευταία παράγραφο ο αρθρογράφος χρησιμοποιεί ως τρόπο πειθούς την επίκληση στο συναίσθημα. Τρία μέσα που επιστρατεύει για να γίνει πιο πειστικός είναι, αρχικά η χρήση μεταφοράς («πνευματικής τροφής»), η συγκινησιακά φορτισμένη έκφραση («μιας άσβεστης δάδας που μας περιτριγυρίζει») και, τέλος, η χρήση επιθέτου («φλογερού»).

2^η δραστηριότητα

A2. α) Η δομή της δεύτερης παραγράφου του κειμένου είναι: Θεματική περίοδος: «Ένα άλλο αδιαμφισβήτητο αποτέλεσμα... επαγγελματικό του τομέα», Λεπτομέρειες/Σχόλια: «Ταυτόχρονα, ενισχύεται... δικής του ατομικής λογικής.» Κατακλείδα: δεν εντοπίζεται.

A2. β) Συνώνυμες: άποψη: αντίληψη, γνώμη, οπτική
ενισχύεται: οξύνεται, ενδυναμώνεται
συνειδητοποιήσει: κατανοήσει, καταλάβει

3^η δραστηριότητα

A3.

Κειμενικό είδος: Ομιλία στο σχολείο.

Γλωσσικές επιλογές – ύφος

- Ύφος πρέπει να είναι οικείο.
- Αναφορική και ποιητική λειτουργία της γλώσσας
- Εναλλαγή ενεργητικής-παθητικής σύνταξης
- Παρατακτική-υποτακτική σύνδεση προτάσεων
- Κατάλληλη και ορθή χρήση των σημείων στίξης
- Πρόσωπο: γ' ενικό-πληθυντικό, α'+β' πληθυντικό/ενικό,
- Απεύθυνση/αποστροφές στο ακροατήριο

- Προσφώνηση (κλιμακωτή) / επιφώνηση

Ζητούμενο ένα

Προσφώνηση: Αξιότιμε κε Διευθυντά,
Αγαπητοί καθηγητές,
Αγαπητοί συμμαθητές,
Κυρίες και κύριοι,

Πρόλογος: Με αφορμή τη σημερινή ημερίδα, η οποία είναι αφιερωμένη στη φιλιαναγνωσία και ως εκπρόσωπος της τάξης μου, θα ήθελα, με την ευκαιρία που μου δίνεται σήμερα, να εκφράσω κάποιες σκέψεις και προβληματισμούς μου για το βιβλίο και τη θέση που θα έπρεπε να έχει στη ζωή μας. Συγκεκριμένα, θα αναφερθώ στην αδιαμφισβήτητη αξία του διαβάσματος για κάθε άνθρωπο.

Κύριο θέμα: Ζητούμενο 1 (αξία ανάγνωσης βιβλίων)

- Αρχικά, η μελέτη βιβλίων προσφέρει στο άτομο μια πολύτιμη διέξοδο από την κούραση και την ένταση της καθημερινότητας· μια διέξοδο που το εκτονώνει από τις δύσκολες και συχνά επίπονες καταστάσεις που του προκαλούν οι πολλαπλές δυσκολίες της πραγματικότητας. Το άτομο «χάνεται» σε κόσμους αλλιώτικους, λυτρωτικούς και απομακρύνεται από κάθε ψυχοφθόρα διαδικασία του σύγχρονου τρόπου ζωής.
- Η ανάγνωση βιβλίων, επίσης, προσφέρει τη δυνατότητα να έρθει σε άμεση επαφή με ποικίλους τρόπους γλωσσικής διατύπωσης. Μέσω της γλωσσικής αυτής καλλιέργειας το άτομο διευρύνει, όχι μόνο τις εκφραστικές του δυνατότητες, αλλά και την ικανότητά του να κατανοεί ολοένα και πιο δύσκολα κείμενα. Καλλιεργεί, έτσι, τη στοχαστική και την ομιλητική του ικανότητα.
- Ταυτοχρόνως, η φιλιαναγνωσία οδηγεί σε όξυνση της κριτικής ικανότητας και εμπλουτίζει τη φαντασία. Ο αναγνώστης εξετάζει από διαφορετική, κάθε φορά, οπτική γωνία το ίδιο θέμα, αντιλαμβάνεται το πλήθος των παραμέτρων που οφείλει να λάβει υπόψη του πριν οδηγηθεί στα συμπεράσματα εκείνα που ικανοποιούν πληρέστερα τη δική του θεώρηση και αντίληψη.
- Τέλος, το άτομο που αγαπά να διαβάζει, απαλλάσσεται από την άγνοια, την αμάθεια, την εξωλογική σκέψη, τις προλήψεις και τις δεισιδαιμονίες, ενώ παράλληλα γίνεται πιο ανοιχτόμυαλο, αποδιώχνοντας τον δογματισμό, τη μονοδιάστατη αντίληψη και τον φανατισμό.

Επίλογος: Κλείνοντας, νομίζω γίνεται σαφές, μέσα από όσα προανέφερα, η θεμελιώδης σημασία που έχει το βιβλίο για κάθε άνθρωπο και ο καταλυτικός ρόλος του στην εξέλιξη της ανθρώπινης νόησης και της προσωπικότητας. Ελπίζω οι σκέψεις μου να σας προβληματίσαν και είμαι βέβαιος πως μετά από αυτή την ημέρα συνάντησή μας το βιβλίο θα αποκτήσει μια ξεχωριστή θέση στην ιεράρχηση των προτεραιοτήτων μας. Εκείνη που του αξίζει.

Επιφώνηση: Σας ευχαριστώ!

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

B1. Στο κείμενο ο χώρος και τα πρόσωπα που δρουν συνδέονται από ένα κοινό γεγονός. Ειδικότερα, η ιστορία διαδραματίζεται σε ένα χωριό και πρωταγωνιστούν ένα παιδί που εργάζεται ως παραγιός και ένας ηλικιωμένος άνδρας που εργάζεται ως πραγματευτής. Τους συνδέει η αγάπη τους για τα βιβλία, αλλά και η αδυναμία πρόσβασης σε αυτά, καθώς το παιδί δεν βρίσκει βιβλία στο χωριό, ενώ ο ηλικιωμένος δεν μπορεί να διαβάσει.

2^η δραστηριότητα

B2. α) Αφήγηση: «Έβαλε ο παππούς... μου τα δωσε πίσω.»
Διάλογος: «Αν τα χαρτιά λένε καλά... Ε;»

{Στο απόσπασμα εμφανίζονται δύο αφηγηματικοί τρόποι. Αρχικά, υπάρχει αφήγηση: «Έβαλε ο παππούς... μου τα δωσε πίσω.», καθώς παρουσιάζονται οι διαδοχικές κινήσεις του ηλικιωμένου άνδρα μόλις το παιδί του δίνει χρήματα ως αντάλλαγμα για βιβλία. Στη συνέχεια υπάρχει διάλογος «Αν τα χαρτιά λένε καλά... Ε;», καθώς παρατίθενται αυτούσια λόγια που λέει ο ηλικιωμένος στο παιδί. }

B2. β) «το παιδί έπεσε πάνω στο βιβλίο με τα μούτρα»: μεταφορά
«ήταν σαν μικρό σπιτάκι»: παρομοίωση
«Και το διάβαζε, το διάβαζε ολόκληρο το χειμώνα»: επανάληψη

3^η δραστηριότητα

B3. Στο απόσπασμα παρουσιάζεται η μεγάλη αγάπη του κεντρικού ήρωα για το διάβασμα. Αναλυτικότερα, στο μυαλό του παιδιού τα βιβλία λειτουργούν σαν άνθρωποι που επιθυμεί να γίνουν φίλοι του. Η απουσία βιβλιοπωλείων στο χωριό όπου ζει δεν τον αποθαρρύνει, καθώς βρίσκει τον τρόπο να έρθει σε επαφή με έναν άνθρωπο που έχει πρόσβαση σε βιβλιοπωλείο και μάλιστα τον πληρώνει για να του προμηθεύσει βιβλία. Φανερή γίνεται, ακόμα, η μεγάλη συγκίνηση που βιώνει όταν παίρνει στα χέρια του το πρώτο βιβλίο, ενώ έπειτα από αυτό γίνεται συστηματικός αναγνώστης.

Στην εποχή μας, ωστόσο, οι νέοι δεν αντιμετωπίζουν τα βιβλία με την ίδια αγάπη. Πιο συγκεκριμένα, οι περισσότεροι ταυτίζουν το βιβλίο με τις σχολικές τους εργασίες αντιμετωπίζοντάς το σα μια υποχρεωτική δραστηριότητα. Ακόμα, στον σύγχρονο κόσμο της κυριαρχίας των τεχνικών μέσων, τα βιβλία θεωρούνται από πολλούς νέους μια ανιαρή και άνευ ουσίας δραστηριότητα. Βέβαια, υπάρχουν κι εκείνοι οι νέοι που έχουν μυηθεί από μικρή ηλικία στην ανάγνωση και έχουν ανακαλύψει τις ευεργετικές της ιδιότητες. Επομένως, η χρησιμότητα του βιβλίου παρότι είναι αναμφισβήτητη, για κάθε άνθρωπο, διαχρονικά, συνιστά μια προσωπική υπόθεση.

(Η απάντηση μπορεί να γραφτεί και σε ενιαίο κείμενο μιας παραγράφου)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Τα θέματα κρίνονται εκ πρώτης όψεως εύκολα διαχειρίσιμα, κάτι που ισχύει για τις ασκήσεις της 2^{ης} δραστηριότητας στο μη λογοτεχνικό και λογοτεχνικό κείμενο. Ωστόσο, οι ασκήσεις αναγνωστικής ανταπόκρισης (1^η δραστηριότητα) και παραγωγής λόγου (3^η δραστηριότητα) απαιτούσαν καλή προετοιμασία και χρήση προχείρου, για την καλύτερη οργάνωση των ιδεών. Τα θέματα στο σύνολό τους απαιτούσαν προσοχή από τους μαθητές, ιδίως αυτά του μη λογοτεχνικού κειμένου.

Επιμέλεια Απαντήσεων: Έλενα Γιοβανάκη

Τάσος Ζαρκάδης

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ